

Kitaabka Daanyeel - Boqol iyo Laba iyo Tobnaad

Muujinta Astaanta Nebinimo ee Ismaaciil: Laga soo bilaabo Qaansoley ilaa Kan Shaabadeeya 144,000-ka

Jeff Pippenger
2024-03-02

Ilaahna wiilka yaraa wuu la jiray; wuuna koray, oo wuxuu degay cidlada, oo wuxuu noqday qaansoley. Bilowgii 21:20.

Ismaaciil wuxuu noqday qaansoole, taas oo astaan u ah dagaal, sidoo kalena astaan u ah xukunka fulinta ah ee lagu soo dejinayo Rooma.

Kanu waa codkii kuwa cararaya oo ka baxsanaya dalka Baabuloon, inay Siyoon kaga dhawaaqaan aargudashada Rabbiga Ilaaheenna ah, taasoo ah aargudashada macbudkiisa. Qaansoleyda u wada yeedha inay Baabuloon ku kacaan; kulligiin qaansada laabtaow, hareeraheeda dega; yaan midna ka baxsan. U abalguda iyada sida shuqulladeedu yihiin; wixii ay samaysay oo dhan, sidaas oo kale ugu sameeya iyada; waayo, Rabbiga ayay ku kibirtay, kaasoo ah Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil. Yeremyaah 50:28, 29.

Qaansoleydu waxay Baabuloon uga abaalmarayaan sida shuqulladeedu yihiin, oo abaalmarintaasu waxay ka bilaabataa sharciga Axadda ee dhowaan imanaya, iyadoo la socota codka labaad ee Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad, marka uu bilaabmo xukunka fulineed ee tartiib-tartiib u socda ee Baabuloon.

Oo waxaan maqlay cod kale oo samada ka yimid, oo leh, Ka soo baxa iyada, dadkaygiiyow, si aydaan uga qaybgelin dembiyadeeda, oo aydaan u helin belaayooyinkeeda. Waayo, dembiyadeedu waxay gaadheen ilaa samada, oo Ilaahna wuu soo xusuustay xumaatooyinkeedii. U abaalmaraya sida ay idiin abaalmarisay, oo labanlaab ugu celiya sida shuqulladeeda ay yihiin; koobkii ay buuxisayna laba-laab ugu buuxiya. Intii ay isweyneysay oo ay raaxaysi ku noolayd, intaas oo kale cadaab iyo murugoba siiya; waayo, qalbiga waxay ku tidhaahdaa, Boqorad baan carshiga ku fadihyaa, carmalna ma ihi, murugona ma arki doono. Muujintii 18:4-7.

Ismaaciil iyo hooyadii Haagaar waxaa laga reebay dhaxalka xaqa curadnimada, waana la eryay. Sidaas daraaddeed, masayrku wuxuu noqday dhiirrigelinta nebiyaysan ee Islaamka, dagaalkuna wuxuu noqday hawshiisa nebiyaysan. Xuska ugu horreeya wuxuu ka kooban yahay xannibaaddii Saarah ku soo rogtay Ismaaciil iyo hooyadii, xannibaaddaasina waxay noqotay astaanta nebiyaysan ee aasaasiga ah ee Islaamka dhammaan Erayga Ilaah iyo taariikhdaba. Farcankii Ismaaciil waxay ahaan lahaayeen dad duurjoog ah, oo gacantoodu ka gees tahay nin kasta, dabecaddooda duurjoognimadana waxaa lagu matalay dameerka carbeed ee duurjoogta ah, kaas oo ka tirsan qoyska fardaha. Sidaas daraaddeed, dagaallada Islaamka ee hoogga kowaad iyo kan labaad waxaa lagu matalaa dagaalyahanno fuushan fardo cadhooday.

Islaamku waa farriinta roobka dambe, waana ku habboon oo keliya in saddexda hoog ay matalaan saddex xariiq oo nebiyadeed oo gaar ah, waayo hab-raaca roobka dambe waa “xariiq dul xariiq.” Marka sifooyinka nebiyadeed ee labada xariiq ee hore la isu keeno, waxay dhisaan xariiqda hoogga saddexaad. Saddexdaas xariiq ee nebiyadeed dhammaantood waxay muujinayaan xilliga shaabadaynta boqol iyo afartan iyo afarta kun. Saddexdaas xariiqna waxay matalaan muddada daadinta roobka dambe, waayo roobka dambe wuxuu bilaabay inuu rusheeyo markii hooggii saddexaad yimid Sebtembar 11, 2001.

“Roobka dambena waxay ku soo degaysaa dadka Ilaah. Malaa’ig xoog badan ayaa samada ka soo degaysa, dunida oo dhammuna waxay ku iftiimaysaa ammaantiisa.” Review and Herald, Abriil 21, 1891.

Muddadii shaabadayntu waxa ay sidoo kale astaan u ahayd muddadii bilaabatay Agoosto 11, 1840 oo ku dhammaatay imaatinkii malaa’igta saddexaad Oktoobar 22, 1844. Muddadaas waqti waxa ay sidoo kale ku astaysnayd kitaabka Xabaquuq cutubka labaad. Taariikhdi Millerite-ka ayaa fulisay Xabaquuq cutubka labaad, oo sidaas ku bilaabatay markii malaa’igtu soo degtay Agoosto 11, 1840, kuna dhammaatay markii malaa’igta saddexaad timid Oktoobar 22, 1844.

Xabaquuq cutubka labaad wuxuu muujinayaa in dhammaadka aragtida, aragtidu ay “hadli” doonto. Aayadda saddexaad ee Muujintii cutubka tobnaad, malaa’igtii waxay ku qaylisay (way hadashay) cod weyn, oo Oktoobar 22, 1844 isla malaa’igtaas ayaa ku dhaaratay (way hadashay) in “waqti dambe jiri doonin.” Ilaaliyaha Xabaquuq ee aayadda koowaad ee cutubka labaad, wuxuu ku yaal Agoosto 11, 1840, waayo markaas ayaa waardiyayaashu codkooda kor u qaadaan.

Kacdoonkii 1888, oo Sister White ay ku tilmaamay inay matalayso malaa’igta Muujintii siddeed iyo tobnaad ee ahayd inay dhulka ku iftiimiso ammaantiisa, waardiyayaashu (Jones iyo Waggoner) waxay kor u qaadeen “codkoodii” sida buun, si ay dadka Ilaah ugu muujiyaan xadgudubyadooda, waayo farriintoodu waxay ahayd farriintii La’odikiya. Sebtembar 11, 2001, oo lagu sii tusaaleeyey taariikhda 1888, Rabbigu wuxuu dadkiisa maalmaha ugu dambeeya dib ugu hoggaamiyey waddooyinkii hore ee Yeremyaah, halkaas oo aan dheg loo dhigin waardiyayaasha. Soo degidda malaa’igta ayaa calaamad u ah imaatinka nebiyadeed ee waardiyayaasha.

“Codkii” yimid 11-ka Agoosto, 1840, waxaa lagu soo gudbiyey waardiyayaasha, Yeremyaahna waxaa loo sheegay in haddii uu ku soo noqdo rumaysadkiisii oo uu Ilaah ku kalsoonaado niyad-jabkiisii ka dib, uu noqon doono afka Ilaah. Markii araggii dib u dhacay uu ugu dambayntii yimid 22-ka Oktoobar, 1844, ayuu “hadlay.” Wakhtiga ku xusan cutubka labaad ee Xabaquuq, kaas oo lagu fuliyey taariikhda Millerite-ka, wuxuu tusaale u yahay wakhtiga shaabadaynta boqol iyo afartan iyo afar kun.

Waa lama huraan ah in la garto in Agoosto 11, 1840 ilaa Oktoobar 22, 1844, ay muujinayso shaabadaynta boqol iyo afar iyo afartan kun, taas oo ah muddada roobka dambe lagu shubo. Tani waa lama huraan, waayo farriinta roobka dambe waa in lagu aqoonsadaa habraaca ah “xariiq korkeed xariiq.” Muddada gaarka ah ee ah shaabadaynta boqol iyo afar iyo afartan kun si joogto ah ayaa loogu metelaa xariiqyada waxsii sheegidda, sidaasina waa Habakkuk 2, kaas oo Sister White si toos ah u aqoonsanayso in lagu fuliyey taariikhda Milleriyiinta. Waxay sidoo kale marar

badan baraysaa in taariikhda Milleriyiintu ku soo noqoto taariikhda boqol iyo afar iyo afartan kun.

“Iyadoo ku dhex-jira waxsii sheegyadii ay u haysteen inay khuseeyaan wakhtiga imaatinka labaad, waxaa ku jiray waxbarid si gaar ah ugu habboonayd xaaladdooda aan hubin iyo sugitaanka kacsan, oo ku dhiirrigelinaysay inay samir ku sugaan rumaysadka, iyagoo aaminsan in waxa hadda fahamkooda ku mugdi ah wakhtigiisa ku habboon loo caddayn doono.

Waxsii nebiyadaas ka mid ahaa tan ku qoran Xabaquuq 2:1–4: “Waxaan istaagi doonaa munaaraddayda ilaalinta, oo waxaan isku taagi doonaa qalcadda, oo waan fiirin doonaa si aan u arko waxa uu igu odhan doono, iyo waxa aan ka jawaabi doono markii lay canaanto. Markaasaa Rabbigu ii jawaabay, oo yidhi, Qor muujinta, oo si cad ugu qor looxyada, si kii akhriyaa uu u ordo. Waayo, muujintu weli waxay u taal wakhti la goostay, laakiinse ugu dambaysta way hadli doontaa, mana beenin doonto; in kastoo ay raagto, sug iyada; maxaa yeelay, hubaal way iman doontaa, mana raagi doonto. Bal eeg, naftiisa kor isu qaadday kuma toosna isaga gudhihiisa; laakiinse kan xaqa ahu rumaysadkiisa ayuu ku noolaan doonaa.”

Sida horeba sannadkii 1842 jihadii lagu bixiyey waxsii sheegiddan ee ahayd in “qor riyada, oo looxyadana ku caddee, in kii akhriyaa uu ordo,” ayaa ku dhalisay Charles Fitch diyaarinta jaantus nebiyadeed si uu u muujiyo riyoooyinka Daanyeel iyo Muujintii. Daabacaadda jaantuskan waxaa loo arkay inay tahay dhammaystirka amarkii Xabaquuq la siiyey. Hase ahaatee, markaas cidina ma ay ogaan in dib-u-dhac muuqda oo ku jira rumoobidda riyada—wakhti hakad ah—lagu soo bandhigay isla waxsii sheegiddaas. Niyad-jabkii dabadiis, Qorniinkan wuxuu u muuqday mid aad u muhiim ah: “Waayo, riyadu weli waxay u taal wakhti loo qoondeeyey, laakiinse ugudambaysta way hadli doontaa, beenna sheegi mayso; in kastoo ay hakato, sug iyada; maxaa yeelay, hubaal way iman doontaa, dib uma dhici doonto.... Kan xaqa ahu rumaysadkiisa ayuu ku noolaan doonaa.”

Qayb ka mid ah waxsii sheegidda Yexesqeelna wuxuu ahaa il xoog iyo qalbiqaboojin u ah rumaystayaasha: “Eraygii Rabbigu wuxuu ii yimid, isagoo leh, Wiilka Aadanow, waa maxay maahmaahdaas aad ku leedihiin dalka reer binu Israa’iil, idinkoo leh, Maalmuhu way dheeraadeen, oo waxyi kastana wuu baabba’ay? Haddaba u sheeg iyaga, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay.... Maalmuhu way dhow yihiin, oo natiijada waxyi kasta.... Anigu waan hadli doonaa, oo erayga aan ku hadlo wuu rumoobi doonaa; dib dambe looma sii dheerayn doono.” “Kuwa guriga Israa’iil ka mid ahu waxay yidhaahdaan, Waxyiga uu arkayaa waa maalmo badan oo iman doona, oo wuxuu wax ka sii sheegaa waqtiyo fog. Sidaas daraaddeed waxaad ku tidhaahdaa iyaga, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay; Midnaba erayadayda dib dambe looma sii dheerayn doono, laakiinse eraygii aan ku hadlay waa la samayn doonaa.” Yexesqeel 12:21–25, 27, 28.” Murankii Weyn, 391–393.

Milleriyiintu ma ayan u arkin oo keliya inay fulinayeen masaalkii tobanka bikradood iyo cutubka labaad ee Xabaquuq, laakiin waxaa kaloo loo hoggaamiyey inay arkaan in taariikhdiis ay ku fulinayeen waxsii sheegyadan ay sidoo kale ahayd aqoonsigii Yexesqeel ee isla taariikhdaas qudheeda, halkaas oo “saamaynta wax kasta oo aragti ah” lagu fulin lahaa. Xariiqda taariikheed ee matasha shaabadaynta boqol iyo afar iyo afartan kun waa meesha lagu fuliyo saamaynta wax kasta oo aragti ah!

Xarriiqyada matalaya muddada roobka dambebaadka ah iyo shaabadaynta boqol iyo afartan iyo afarta kun ayaa la isu geeyey si loo caddeeyo in taariikhda nebinnimadu mar walba sidato saxiixa Alfa iyo Oomega.

Taariikhda Millerite-ku waxay ku bilaabataa codka malaa'igta ee Muujintii tobnaad, waxayna ku dhammaataa isla codkaas. Sebtembar 11, 2001, waxay ku bilaabataa codkii kowaad ee Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad, waxayna ku dhammaataa codkii labaad ee Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad. Xabaquuq cutubka labaad wuxuu ku bilaabataa codka waardiyeyaasha, wuxuuna ku dhammaadaa codka waardiyaha Yeremyaah. Hoogga kowaad wuxuu ku bilaabataa Maxamed, wuxuuna ku dhammaadaa Maxamed II. Hoogga labaad wuxuu ku bilaabataa sii-deynta afarta malaa'igood ee Islaamka, wuxuuna ku dhammaadaa xayiraadda Islaamka.

Hab-raaca ah ee ah roobka dambe waa hab-raaca Ishacyaah ee “xarriiq korkeed xarriiq”, xarriiqyada la isu geeyona si loo aqoonsado loona adkeeyo farriinta roobka dambe si aan kala go’ lahayn waxay xambaarsan yihiin saxiixa Alfa iyo Oomega. Hoogga kowaad ee Muujintii cutubka sagaalad wuxuu ka bilaabmaa Maxamed, wuxuuna ku dhammaadaa Maxamed II. Muddadaas waxa loo kala qaybiyaa laba nooc oo dagaal ah, kii ugu horreeyeyna wuxuu ahaa weerarro aan nidaamsanayn oo ka dhan ah Rooma oo si dhab ah u billowday xilligii Abuu Bakar, dabadeedna waxaa xigay muddo boqol iyo konton sannadood ah oo lagu fuliyey dagaalkii ugu horreeyey ee nidaamsanaa ee Islaamka.

Boqol iyo kontonka sannadood waxaa lagu matalayaa waxsii sheegidda wakhtiga ee “shan bilood”. Hoogga labaadna sidoo kale wuxuu leeyahay waxsii sheegid wakhti ah oo ah saddex boqol iyo sagaashan iyo kow sannadood iyo shan iyo toban maalmood. Sidaas daraaddeed, maadaama qaab-dhismeedka waxsii sheegidda ee hoogga koowaad iyo kan labaad ay dhammaadka ku aqoonsanayaan bilowga, wuxuu ka kooban yahay kala-sooc u dhexeeya shaabadaynta iyo muddo wakhti oo gaar ah. Hawsha shaabadaynta waxaa lagu matalay bilowga taariikhda hoogga koowaad, waxaana lagu matalay dhammaadka hoogga labaad.

Waxa ka dambeeya shaabadaynta ku xusan aayadda afraad, ee hoogga koowaad, waa “shan bilood” (boqol iyo konton sannadood). Shanta bilood laba jeer baa la aqoonsaday, mar aayadda shanaad iyo mar kale aayadda tobnaad. Waxa ka horreeya habka shaabadaynta ee Agoosto 11, 1840 ilaa Oktoobar 22, 1844 ee hoogga labaad waa wax sii sheegidda “saacadda, maalinta, bisha, iyo sannadka” (saddex boqol iyo kow iyo sagaashan sannadood iyo shan iyo toban maalmood), ee aayadda shan iyo tobnaad. Labaduba iyagoo ku jira hal xariiq oo isdaba-joog ah, buunanka shanaad iyo lixaad waxay ku bilaabmaan kuna dhammaadaan sawir muujinaya habka shaabadaynta.

Sida laba sadar ah, marka loo dabaqo “sadar dul saaran sadar” waxay tilmaamayaan bilow iyo dhammaad ay calaamadeeyeen Muxammad kii kowaad iyo Muxammad kii labaad. “Sadar dul saaran sadar,” waxay ku aqoonsanayaan laba xilli oo kala duwan sadar kasta gudaheeda, taas oo ka dhalata in sadar kastaa leeyahay waxsii-sheegid waqtiyeed. Taariikhda hoogga koowaad, Islaamku wuxuu ahaa inuu Rooma “dhaawaco,” halka hoogga labaadna uu ahaa inuu Rooma “dilo.” Hoogga koowaad wuxuu ahaa dagaal waramo, seefaf, iyo fallaadho ah, halka hoogga labaadna uu soo bandhigay baaruudda hub ahaan.

“AAYADDA 10. Oo waxay lahaayeen dabo u eg dabaqalloocyo, waxaana dabadooda ku jiray miciyo; oo xoogooduna wuxuu ahaa inay dadka waxyeelleeyaan shan bilood. 11. Oo waxay lahaayeen boqor ka taliya, kaas oo ah malaa’igta yamayska aan gunta lahayn, kaas oo magiciisu afka Cibraaniyada ku yahay Abaddon, laakiinse afka Giriigga magiciisu waa Apollyon.

“Ilaa hadda, Keith wuxuu ina siiyey tusaalooyin ku saabsan dhawaqa afuufidda shanta buun ee ugu horraysa. Laakiin hadda waa inaan isaga macasalaamaynaa, oo u gudubnaa ku-dhaqanka qodobka cusub ee waxsii sheegistan halkan lagu soo bandhigay; kaas oo ah, xilliyada waxsii sheegista.

“Awooddoodu waxay ahayd inay dadka waxyeelleeyaan shan bilood.—1. Su’aashu waxay soo baxaysaa, dadkee bay ahayd inay waxyeelleeyaan shan bilood?—Shaki la’aan isla kuwii ay dabadeed dili lahaayeen (eeg aayadda 15); ‘Saddex meelood meel dadka,’ ama saddex meelood meel boqortooyadii Roomaanka,—qaybteedii Giriigga.

“2. Goormay bay ahayd inay bilaabaan shuqulkooda silic-gelinta? Aayadda 11aad ayaa su’aashaas ka jawaabaysa.

“(1) ‘Waxay lahaayeen boqor iyaga ka taliya.’ Laga bilaabo dhimashadii Mohammed ilaa ku dhowaad dhammaadkii qarnigii saddex iyo tobnaad, Muslimiintu waxay u kala qaybsanaayeen kooxo kala duwan oo hoos joogay hoggaamiyeyaal badan, iyada oo aanu jirin dawlad rayid oo guud oo ku fidsan dhammaantood. Ku dhowaad dhammaadkii qarnigii saddex iyo tobnaad, Othman wuxuu aasaasay dawlad tan iyo markaas loo yiqiin dawladdii Cusmaaniyiinta, ama boqortooyadii Cusmaaniyiinta, taas oo kortay ilaa ay ku fidday dhammaan qabiilooyinkii waaweynaa ee Muslimiinta, kuna mideysay hal boqortooyo weyn.”

“(2) Dabecadda boqorka. ‘Kan ah malaa’igta yaamayska aan gunta lahayn.’ Malaa’ig waxay ka dhigan tahay farriin-side, adeege, ha ahaado mid wanaagsan ama mid xun, mar walbana ma aha uun makhluuq ruuxi ah. ‘Malaa’igta yaamayska aan gunta lahayn,’ ama wasiirka ugu sarreeya ee diinta halkaas ka timid markii la furay. Diintaasu waa Maxamedannimo, suldaankuna waa wasiirkeeda ugu sarreeya. ‘Suldaanka, ama grand Seigneur, sida si aan kala sooc lahayn loogu yeedho, sidoo kalena waa Khaliifka Sare, ama wadaadka sare, isaga oo qofnimadiisa ku mideeya sharafta ruuxiga ah ee ugu sarraysa iyo awoodda adduunyada ee ugu sarreeya.’—World As It Is, bogga 361.

“(3) Magaciisa. Af-Cibraaniga, ‘Abaddon,’ baabbi’iyaha; af-Giriiggana, ‘Apollyon,’ kaas oo wax dabar gooya ama baabbi’iya. Maadaama uu leeyahay laba magac oo kala duwan oo laba af ah, waxaa caddaanaysa in waxa loola jeedo in la muujiyo ay tahay dabecadda awoodda, ee aanay ahayn magaceeda. Haddaba haddii ay sidaas tahay, sida loogu sheegay labada afba, isagu waa baabbi’iye. Sidaas oo kale ayay mar walba ahayd dabecadda dawladda Cusmaaniyiinta.”

“Laakiin goormay Othman qaaday weerarkiisii ugu horreeyey ee uu ku qaaday boqortooyadii Giriigga?—Sida uu sheegay Gibbon, Decline and Fall, iwm., ‘Othman wuxuu markii ugu horraysay galay dhulka Nicomedia 27-kii maalinta Luulyo, 1299.’”

“Xisaabaha qorayaasha qaarkood waxay ku socdeen mala-awaalka ah in muddadu ay ka bilaabato aasaaskii boqortooyada Cusmaaniyiinta; laakiin tani si cad waa qalad; waayo, ma aha oo keliya inay boqor ka talinaya lahaan jireen, balse sidoo kale waxay ahayd inay dadka silicaan shan bilood. Hase ahaatee, muddada silicintu ma bilaaban karin ka hor weerarkii ugu horreeyey ee kuwa wax silciya, kaas oo ahaa, sida kor lagu sheegay, Luulyo 27, 1299.

“Xisaabta soo socota, oo ku dhisan bartaas bilowga ah, waxaa la sameeyey laguna daabacay buug cinwaankiisu yahay, Imaatinka Labaad ee Masiixa, iwm., oo uu qoray J. Litch, sannadkii 1838.

“‘Oo xoogooduna wuxuu ahaa inay dadka waxyeelleeyaan shan bilood.’ Ilaa halkan ayaa amarkoodu gaadhay, inay ku cadaabiyaan boob joogto ah, laakiin aanay siyaasad ahaan u dilin. ‘Shan bilood,’ oo ah soddon maalmood bil kasta, waxay ina siinayaan boqol iyo konton maalmood; maalmahanuna, maaddaama ay calaamad yihiin, waxay ka dhigan yihiin boqol iyo konton sannadood. Iyagoo ka bilaabmaya Luulyo 27, 1299, boqolka iyo kontonka sannadood waxay gaadhayaan 1449. Muddadaas oo dhan Turkidu waxay ku jireen dagaal ku dhow mid aan kala go’ lahayn oo ay la lahaayeen boqortooyadii Giriigga, hase ahaatee iyagoo aan qabsan. Waxay qabsadeen oo haysteen dhowr ka mid ah gobolladii Giriigga, laakiin weli madaxbannaanidii Giriigga waa lagu sii hayay Constantinople. Laakiin 1449, oo ah dhammaadka boqolka iyo kontonka sannadood, isbeddel baa yimid, taariikhdiisana waxaa laga heli doonaa buunka ku xiga.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 505–507.

Uriyaah Ismiid wuxuu soo xiganayaa xisaabinta Yuusiyaah Liitch ee boqol iyo kontonka sannadood, kuwaas oo marka ay dhammaadaan ka dhigan bilowga waxsii sheegidda saddex boqol iyo sagaashan iyo kowda sannadood iyo shan iyo tobanka maalmood ee Buunka xiga. Iyadoo ka hadlaysa saadaashii Liitch ee ku saabsan labadan waxsii sheegidood ee wakhtiga ee isku xidhan, Sister White waxay qortay:

“Sannadkii 1840 rumoobid kale oo cajiib ah oo wax sii sheegid ah ayaa kicisay xiise baahsan. Laba sano ka hor, Josiah Litch, oo ka mid ahaa adeegayaashii hormuudka ka ahaa wacdinta imaanshaha labaad, ayaa daabacay fasiraad ku saabsan Muujintii 9, isaga oo sii sheegay dhicitaankii Boqortooyadii Cusmaaniyiinta. Sida uu xisaabtiisu ahayd, quwaddan waa inay burburtaa... 11kii Agoosto, 1840, markaas oo la filan karo in awoodda Cusmaaniyiinta ee Constantinople la jebiyo. Oo tan, waxaan rumaysanahay, waxaa la ogaan doonaa inay sidaas tahay.”

“Waqtigii la cayimay, Turkigu, iyada oo loo marayo safiirradeeda, waxay aqbashay ilaalinta quwadihii isbahaysiga ee Yurub, sidaasna waxay isku gelisay gacanta maamul ee quruumaha Masiixiyiinta ah. Dhacdadu si buuxda ayay u rumoowday sidii wax sii sheegiddu ahayd. Markii taas la ogaaday, dad aad u tiro badan ayaa ku qancay saxnaanta mabaadi’da fasiraadda waxsii sheegidda ee Miller iyo saaxiibbadiis qaateen, waxaana dhaqdhaqaaqii imaatinka la siiyey dhiirrigelin yaab leh. Rag aqoon iyo mansab leh ayaa Miller kula midoobay wacdinta iyo daabicidda aragtiyihiisa, waxaana intii u dhexaysay 1840 ilaa 1844 shaqadu si degdeg ah u fidday.” The Great Controversy, 334, 335.

Hooggii kowaad iyo hooggii labaad waxa isu xira laba waxsii-sheegid oo waqti ah oo is-dhexgal ah. Hooggii kowaad wuxuu ku bilaabmaa sawir muujinaya shaabadaynta, hooggii labaadna wuxuu ku dhammaadaa taariikhda Agoosto 11, 1840 ilaa dhawaaqa buunka toddobaad Oktoobar 22, 1844, taas oo iyaduna ah sawir muujinaya shaabadaynta. Bilowga iyo dhammaadku waxay xambaarsan yihiin saxiixa Alfa iyo Oomeega, maxaa yeelay, sida taariikhdiisii Masiixu axdiga ugu adkeeyey toddobaad, muddadu waxay u qaybsan tahay laba qaybood. Muddada kowaad waxay ka bilaabataa Muxammad kii kowaad, waxayna ku dhammaataa Muxammad kii labaad. Muddada labaad waxay ka bilaabataa “cod ka yeedhaya afarta gees ee allabariga dahabka ah oo Ilaah hortiisa yaal,” waxayna ku dhammaataa “codka” Masiixa, isagoo ku dhaaranaya “kii nool weligiis iyo weligiis, kii abuuray samada, iyo waxyaalaha ku jira, iyo dhulka, iyo waxyaalaha ku jira, iyo badda, iyo waxyaalaha ku jira, in aan wakhti dambe jiri doonin.”

Waxaan daraasaddan ku sii wadi doonnaa maqaalka xiga.

“Su’aal kasta oo Shaydaanku maskaxda ka kicin karo si uu shaki uga abuuro taariikhdiisii weynayd ee socdaalladii hore ee dadka Ilaah, waxay ka farxin doontaa haybaddiisa shaydaannimo, waana gef ka dhan ah Ilaah. Warka ku saabsan imaanshaha dhow ee Rabbiga ee dunideenna ku imanaya xoog iyo ammaan weyn waa run, waxaana sannadkii 1840 codad badan loo kiciyey ku dhawaaqistiisa.” Manuscript Releases, volume 9, 134.